

Transparentnost a kontrola euro fondů

Miroslav Matej
Ministerstvo financí

Praha, 16. května 2013

Obsah

- ❑ Zjednodušení implementace
- ❑ Zjednodušení systému výběru projektů
- ❑ Zpřísnění pravidel pro uchazeče o zakázky
- ❑ Předcházení vzniku nesrovnalostí
- ❑ Šedá zóna
- ❑ Role MF

Jednodušší = přehlednější = srozumitelnější = transparentnější

ZJEDNODUŠENÍ IMPLEMENTACE

Východisko (evropská legislativa):

- ❑ víceúrovňové kontrolní procesy zahrnující několik subjektů
 - Řídící orgán (ex-ante kontroly)
 - administrativní kontroly, kontroly na místě
 - doplňkové kontroly kvality práce zprostředkujícího subjektu
 - Zprostředkující subjekt
 - Certifikační orgán (před odesláním žádosti o platbu Komisi)
 - Auditní orgán (ex-post auditů po certifikaci)
 - Evropská komise / Evropský účetní dvůr
- ❑ dopad na lidské zdroje
- ❑ rozdílné chápání závažnosti zjištění z kontrol a auditů
 - EU x ČR, ale i instituce EU navzájem (EK x EÚD)

ZJEDNODUŠENÍ IMPLEMENTACE

Příspěvek fondů k hospodářskému a sociálnímu rozvoji je snižován:

1. značnými administrativními výdaji
2. nejednoznačným výkladem předpisů

-
- Počet programů, priorit, strategických cílů
 - malý program vyžaduje stejné kontrolní postupy jako velký
 - uvolnění zdrojů pro strategické řízení programů
 - průběžný monitoring programu a hodnocení dopadů na ekonomiku státu / regionu, trh práce, apod.
 - Počet a struktura subjektů zapojených do implementace
 - štěpení manažerské odpovědnosti (ŘO x ZS)
 - potřeba dodatečných kontrol

ZJEDNODUŠENÍ IMPLEMENTACE

- Přezkoumatelnost
 - všechny kroky zdokumentovány (audit trail)
 - výběr projektu
 - zadání zakázky
 - žádosti o změnu
 - účetní doklady
 - kontrolní postupy řídicího orgánu / zprostředkujícího subjektu
 - Kvalita a nezávislost pracovníků
- Zjednodušení pravidel čerpání
 - příručky pro příjemce jsou často přísnější než zákony
 - zjednodušení administrativních postupů
 - elektronizace

ZJEDNODUŠENÍ SYSTÉMU VÝBĚRU PROJEKTŮ

- Jasně a jednotně definovaný proces výběru projektů
 - jasné stanovení potřebnosti dotačního programu, stanovení cílů, dopadů
 - minimalizace etap hodnocení
 - omezení počtu kritérií a různých vah při hodnocení
 - omezení subjektivních hodnocení
- Jasná pravidla způsobilosti výdajů (co lze a co nelze financovat, případně do jaké výše)

RIZIKO KORUPCE U VÝBĚRU PROJEKTŮ

- ❑ Nezávislost hodnotitelů – střet zájmů
- ❑ Změny hodnotitelů
- ❑ Subjektivita výběrových kritérií
- ❑ Úprava výzev
- ❑ Umožnění některým žadatelům o dotaci přepracovat / upravit projektovou dokumentaci

RIZIKO KORUPCE U VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

- ❑ Účelové dělení zakázek ve snaze omezit možnou konkurenci
- ❑ Diskriminační kvalifikační nebo hodnotící kritéria
- ❑ Neoprávněné vícepráce a dodatky ke smlouvám
- ❑ Střet zájmů (zadavatel x uchazeč)

RIZIKO KORUPCE BĚHEM REALIZACE PROJEKTU

- ❑ Nadhodnocení prací
- ❑ Neprovedené a vyfakturované práce
- ❑ Vykazování nereálných pracovních úvazků
- ❑ Přebírání / opisování již existujících studií a tomu neodpovídající fakturace
- ❑ Neuplatnění smluvních ujednání (např. smluvních pokut)

Zpřísnění pravidel pro uchazeče o zakázky

- Prokazování úhrad subdodavatelům
 - přeprodávání VZ, likvidace malých firem
- Vlastnická struktura
 - anonymní a.s.
- Analýza zkušeností z předchozích projektů (blacklisting)??
- Registr smluv

ŠEDÁ ZÓNA

- ❑ Postupy zadavatelů na hraně (nebo i za) zákona
- ❑ Efekt nové judikatury či auditních zjištění EU
 - retroaktivní účinek!
- ❑ ÚOHS
 - EK v současné době neakceptuje rozhodnutí Úřadu
 - Úřad musí přehodnotit způsob svého zapojení v novém období (x DG Compet, DG Markt, DG Regio)
- ❑ Služby administrátorů VZ
 - jiná motivace než u zadavatelů
 - zodpovědnost za správný proces VZ zůstává na zadavateli

Role Ministerstva financí

Certifikační orgán (ex-ante)

- ❑ Důraz na ex-ante kontrolu významných projektů – preventivní namátkové kontroly veřejných zakázek
- ❑ Analýza judikatury v oblasti ZVZ
- ❑ Analýza kvality rozhodnutí o poskytnutí dotace

Auditní orgán (ex-post)

- ❑ Zavedení a aplikace systému kontroly kvality a jednotného standardu posuzování auditních zjištění
- ❑ Propojení výsledků auditu operací a auditu systému
- ❑ Pravidelné ověřování kritických klíčových prvků
- ❑ Rotace auditních týmů
- Korupce a podvod vs. administrativní pochybení
- Audit nesupluje roli policie při odhalování korupce (nemá k tomu ani prostředky, ani pravomoc)

DĚKUJI ZA POZORNOST